

「 7

LARS J

Nr. 1 2023, juni/juli

“RED TABLE WITH MAGUETTES” BY DICKON DRURY FRA TROND MOHNS GENERØSE GAVE
TIL STAVANGER KUNSTMUSEUM

Dickon Drury (f. 1986 UK) er kjent for sine store oljemalerier som leker med perspektiver og folkelig surrealisme. Motivene kan ha referanse til folks hverdag og til bilder fra popkulturen. Drury startet sitt kunstneriske arbeid som assistent for kunstneren Damien Hirst. Drury er også kjent for sine pastelltegninger og akvareller.

Innhold

Styreleder har ordet _____	3
Kunstkalenderen høsten 2023 _____	4
«BLUNK» – Trond Mohns gave til Stavanger Kunstmuseum _____	5
Fra samlingen _____	9
Fra Halfdan Hafstens Kunstsamling _____	9
Gave til Stavanger Kunstmuseum fra venneforeningen i 2022 _____	10
Fra høstens program _____	11
Kunsttur til Bryne 22. august _____	11
Kunsthistorisk forelesning onsdag 20. september _____	12
Kunsthistorisk forelesning 25. oktober _____	13
Kunsthistorisk forelesning onsdag 15. november _____	13
Filmkveld 18. oktober _____	14
Julemøte 13. desember _____	15
Gode opplevelser fra vinteren og våren 2023 _____	15
«Rødt speil» – filmkveld med og om Kjell Pahr Iversen _____	15
Kunsthistoriske forelesninger _____	16
DADAisme/ Trond Borgen _____	16
Surrealisme v/Trond Borgen _____	17
Kunst – Økologi – Miljø v/ forsker ved UiS «The Greenhouse», dr. Malin Graesse _____	18
Galleribesøk _____	19
Galleri Opdahl – Ilia Wyller – «Dirt Jelly» _____	19
Rogaland Kunstsenter _____	20
Retrospektiv separatutstilling, «Kretsløpet» med Turi Gramstad Olivers kunst _____	20
Galleri Sølvberget. «Når alt vi vet blir fremmed» v/John K. Raustein _____	21
Kunstnerpresentasjon – Elin Reboli Melberg _____	22
Kunstlunsjer _____	23
Årsmøte i Venneforeningen 22. mars 2023 _____	23
Viktige mål i Stavangers kulturplan for 2023 – 2027: Nærhet til kunstopplevelser og gode arbeidsvilkår for kunstnere. _____	23
Kunsttur til Hå Prestegaard og Fajansen, Egersund 10. mai 2023 _____	24
Fajansemuseet i Egersund _____	26
Uten mat og drikke _____	27
Medlemsinformasjon _____	28
Fornyelse av medlemskap og medlemskort _____	28
Styret _____	29

Styreleder har ordet

LARS med ny logo

Medlemsbladet LARS har siden det første nummeret i 1992 vært en viktig kilde til medlemsinformasjon fra styret i venneforeningen. Form og innhold er endret gjennom årene. Nå har vi endret logoen, men navnet er det samme. Bladet er oppkalt etter vår store kunstner Lars Hertervig. Vi er så heldige at museet har landets største samling av hans kunst.

Medlemmene er venneforeningens styrke

Målet er å skape trivsel og verdi ved å oppleve ting sammen

Fra årsskifte har vi fått 70 nye medlemmer. Mange av de nye er vervet av våre aktive medlemmer. I dag har vi nær 700 medlemmer. Vi har felles interesse for kunst, vi ønsker gode kunstopplevelser og vi ønsker å lære mer om kunst. Styret legger vekt på å tilby et bredt og variert kunstprogram, i tillegg ønsker vi å tilrettelegge for et sosialt fellesskap. Samværet med venner og kjente og nye bekjentskap er viktig og øker trivselen. Det har stor verdi å oppleve gode ting sammen med andre.

Store utstillinger i Stavanger kunstmuseum

Etter den fantastiske utstillingen «Citizen of the Univers» av Ruth Asawa, kom et nytt høydepunkt; Trond Mohn sin generøse kunstgave til Stavanger kunstmuseum med over 60 kunstverk fra inn- og utland. Det er Arve Opdahl som har bistått Mohn i arbeidet med å bygge samlingen. Denne vises i utstillingen Blunk og må oppleves, gjerne ved flere besøk. Det er en mangfoldig og fascinerende samling av samtidskunst.

Noe å se fram til

Nå kan vi glede oss til utstillingen «Visjonære romantikere» med bilder av Lars Hertervig, Peder Balke og spanske Eugenio Lucas som ble vist i Madrid i vår. Denne utstillingen kommer til Stavanger kunstmuseum til høsten.

Høst i venneforeningen

Etter sommeren starter vi 22. august med skulpturvandring i Fritz Rød-parken. Vi har i samarbeid med kultursjefen i Time, Trond Lie, satt sammen et utvidet program som vil gjøre oss bedre kjent med byen og kulturlivet i Bryne.

Kunstturen går til Østlandet og Oslo fra 29. august til 1. september med kunsthistoriker Erik Meling som guide. Vi har 40 påmeldte til turen.

Kunsthistoriske forelesninger starter 20. september med forelesning av en av Norges fremste kunsthistorikere, Øystein Sjøstad, professor i kunsthistorie ved UiO. Tema er aktuelt, Christian Krohgs kjente maleri, Leif Eriksson oppdager Amerika. Til forelesningene i oktober og november har vi fortsatt det gode samarbeidet med tidligere forelesere Helga Nyman og Trond Borgen. Det kan i tillegg til dette bli spontane galleribesøk og invitasjoner fra Stavanger kunstmuseum sitt program.

Styret ønsker alle medlemmene en god sommer og vel møtt til høsten.

Eli Frøyland Olsen

ELI FRØYLAND OLSEN

Kunstkalenderen høsten 2023

22.08	Skulpturvandring i Fritz Røed-parken på Bryne ved Solveig Fløgstad. Bryne Mølle og Garborgsenteret v/Trond Lie (kultursjef i Time) Frammøte på Bryne Jernbanestasjon kl. 17.00
29.08 - 01.09	Kunsttur til Østlandet og Oslo v/ kunsthistoriker Erik Meling
01.09	Kunstlunsj. Utstillingen BLUNK; Feministiske og skeive perspektiver v/Helga Nyman
20.09	Kunsthistorisk forelesning v/professor i kunsthistorie ved UiO, Øystein Sjøstad
6.10	Kunstlunsj. Visjonære romantikere v/Hanne Beate Ueland
18.10	Filmkveld: «Frida» – en spillefilm om den meksikanske kunstneren Frida Kahlo
25.10	Kunsthistorisk forelesning v/Helga Nyman
03.11	Kunstlunsj. Sol Calero, formidling v/Elin Lillebråten
15.11	Kunsthistorisk forelesning v/Trond Borgen
21.11	Besøk i Equinors kunstsamling
1.12	Kunstlunsj. Andreas Siqueland og Hafstensamlingen v/Hanne Beate Ueland
13.12	Julemøte med foredrag og litt julegodt å drikke og spise. “Hermetikk-historiker” John Gunnar Johnsen presenterer oss for iddis-historien og -kulturen

Påmelding til skulpturvandring og kunsthistoriske forelesninger fra 15. August.

«BLUNK» – Trond Mohns gave til Stavanger Kunstmuseum

Stavanger kunstmuseum mottok i vår en generøs gave fra bergenser Trond Mohn. Samlingen består av over 60 kunstverk. (Orientering om samlingen ble også gitt i forrige utgave av LARS).

Flere av kunstnerne som er representert i samlingen er født på 1980-tallet og tilhører en generasjon av nylig etablerte kunstnere fra inn- og utland som fanger opp tendenser i sin samtid. Samlingen er bygget opp rundt et prinsipp om å inkludere ett verk av hver kunstner, og dermed kan museet presentere en rekke nye kunstnerskap. Samlingen spenner vidt med både malerier, skulpturer, installasjoner, videoverk, tekstil og fotografi..

Vi oppfordrer Venneforeningens medlemmer til å besøke BLUNK-utstillingen i kunstmuseet (åpen fram til 15. oktober 2023).

TROND MOHN MOTTAR BLOMSTER AV AVDELINGSDIREKTØR HANNE BEATE UELAND

Trond Mohn er en norsk næringslivsleder og en stor bidragsyter til norsk kulturliv, idrettsliv og forskning. Mohn er kommandør av St. Olavs Orden. Han er også utnevnt til æresdoktor ved Universitetet i Bergen og Universitet i Tromsø.

Gallerist **Arve Opdahl** har vært Trond Mohns rådgiver i arbeidet med å utvikle kunstsamlingen.

Arve Oppdahl etablerte og drev i en årrekke galleri Opdahl som har presentert mange spennende kunstnere for publikum i Stavanger.

ARVE OPDAHL

Vi skulle så gjerne ha vist mange av verkene i BLUNK-samlingen i LARS, men vi får nøye oss med et par malerier.

UTEN NAVN AV STANLEY WHITNEY, USA

Stanley Whitney arbeider mye med fargerike bilder som inneholder blokker, adskilt av energiske linjer, horisontale og vertikale. Han inspireres av musikk hvor improvisasjonen fra jazz er viktig. Whitney har studert ved Yale-universitetet og har utstilt i og er innkjøpt av internasjonale gallerier.

UTEN NAVN AV AMBERA WELLMANN, CANADA 2022

Ambera Wellmann (f. 1982, Lunenburg i Nova Scotia) er en kanadisk kunstner som ofte uttrykker seg gjennom menneskekroppen og gjennom lek og bevegelser. Maleriene er gjerne inspirert av emosjonelle eller erotiske handlinger. Hun er kjent for sin montasjeliknende teknikk som beskriver menneske-og dyreskikkelser. Wellmann har hatt utstillinger i mange land. I sitt arbeid pendler hun mellom Mexico, Berlin og New York..

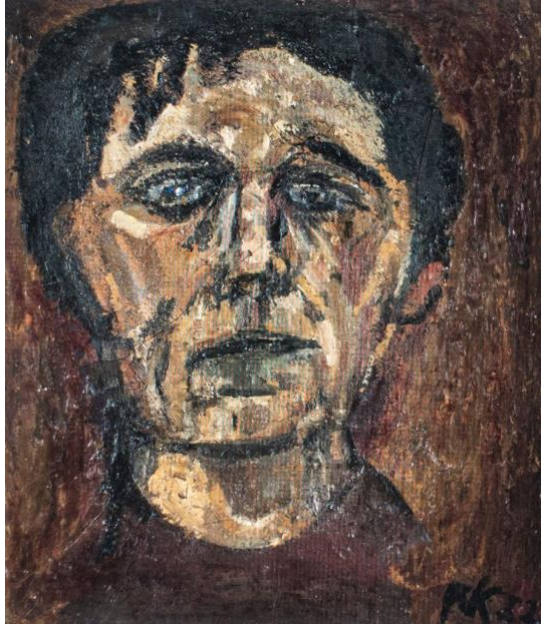

«PERSONALITY SETTINGS RETRACTION» (2019) AV PIETER SCHOOLWERTH (1970 , USA) OLJE OG ACRYL MED BLEKKUTSKRIFT PÅ LERRET

Pieter Schoolwerth er opptatt av hvordan teknologien som omgir oss påvirker vårt forhold til andre mennesker. Derfor lager han malerier som både i motiv og oppbygning kommenterer bildets rolle i en digitalisert hverdag.

Fra samlingen

Fra Halfdan Hafstens Kunstsamling

Ragnar Kraugerud, Hode III (1952)

Et alvorlig utsende mannshode fyller nesten hele lerretsflaten. Det frontalt vendte hodet er malt i kraftige, grove strøk. Bildet er rammet inn i en rustikk treramme som forsterker det bastante inntrykket.

Dette lille maleriet av et mannshode stikker seg ut i Hafsten-samlingen og påkaller vår oppmerksomhet med sin alvorlige ettertenksomhet. Bildet er mesterlig utført med tette, ru malingslag som nesten gir en freskoliknende virkning. I Hafsten-arkivet kan vi lese Kraugeruds egne ord om den maleriske prosessen: «Hode III» har jeg holdt på med ustanselige, satt det bort og tatt det igjen, samtidig som jeg har hatt andre ansikter under arbeid.» Kraugerud malte til sammen tre mannshoder på denne tiden, og kunsthistoriker Leif Østby fremhever hodene som noen av hans beste arbeider. Hodets fremskutte posisjon i billedrommet og den begrensede fargebruken kommenteres også av kunstneren: «Jeg har forsøkt å gi bildet en stor form og en forenklet fargeskala, for å holde virkemidlene under kontroll, så jeg kunne få frem det jeg ville.»

Vi sitter igjen med et maleri som oppleves nært og aktuelt i sitt ekspressive uttrykk. I tillegg til å bearbeide impulser fra tysk ekspresjonisme, aner vi også en påvirkning fra den franske kunstneren Georges Roualts tydelige konturlinjer. Hode III er et tankevekkende maleri som understreker kvalitetene i Ragnar Kraugeruds kunstnerskap.

*Gave til Stavanger Kunstmuseum fra
venneforeningen i 2022*

JAN GROTH - FOTO: METTE TRONVOLL

Venneforeningen gir hvert år Stavanger Kunstmuseum en gave på ca. 100.000 kroner som skal brukes til innkjøp av kunst. Museet velger selv kunstverket de vil kjøpe. Dette uttrykksfulle fotoet av Jan Groth supplerer kunstsamlingen som Groth har skjenket museet.

Fra høstens program

Kunsttur til Bryne 22. august

Skulpturvandring i Fritz Røed parken i Bryne v/Solveig Fløgstad.
Bli bedre kjent med kunst og kultur i Bryne v/kultursjef Trond Lie.

Skulpturparken i Bryne er en liten perle ved Mølledammen midt i sentrum. Billedhugger Fritz Røed (1928-2002) er kjent for det historiske monumentet «Sverd i fjell» ved Hafrsfjord. På denne turen blir vi kjent med europeeren og glad-kunstneren fra Bryne ved å beundre skulpturer med sprelske påfunn, spennende detaljer og underfundige uttrykk. Omviser i parken er Solveig Fløgstad.

Vi starter på stasjonen kl. 17 og møter kultursjefen i Time, Trond Lie.

På Bryne torg får vi informasjon om byen, byutviklingen og betydningen av kunst og kultur. Kaffe og kaffemat serveres i Bryne mølle før vi går til utstillingen i Andreas Bøe - galleriet.

Via Storgata går vi til Garborgsenteret, som er en del av Jærmuseet, til orientering og omvisning. Forum Jæren/Høgghuset har fantastisk utsikt, her blir vi tatt imot og vist toppetasjen.

OMSORG. FRITZ RØED SKULPTURPARK I BRYNE

TROND LIE

Transport. Vi har ikke felles transport. Det enkleste er å ta toget til Bryne stasjon.

Invitasjon til påmelding blir sendt ut 15. august

Kunsthistorisk forelesning onsdag 20. september

"Fra stormfullt hav til mediestorm: Historien om Christian Krohgs «*Leif Eriksson Oppdager Amerika*» (1893) v/Professor Øystein Sjøstad, UiO

I dette foredraget vil Christian Krohgs kjente maleri *Leif Eriksson Oppdager Amerika* (1893) presenteres i all sin bredde. Vi vil se på bakgrunnen for hvorfor verket ble til, nemlig som et bestillingsverk til verdensutstillingen i Chicago i 1893, til det returnerte til Norge på 1900-tallet, frem til vårens mediestorm. I mange år ble bildet hengende i en bortgjemt trappeoppgang i Nasjonalgalleriet, senere bortvist til Sjøfartsmuseet, før det fikk en prominent plass som det første museets besøkende møtte i Nasjonalgalleriet. I det nye Nasjonalmuseet har bildet derimot ikke blitt inkludert i basisutstillingen. I vår fikk bildet igjen oppmerksomhet da Nasjonalmuseets samlingsdirektør i et intervju kalte bildet kolonialistisk. Det ble en mediestorm uten like og bildet ble hengt opp igjen i to uker. Publikum strømmet til. I dette foredraget får vi høre om bildets ferd gjennom tid og sted.

ØYSTEIN SJÅSTAD HAR PUBLISERT EN REKKE ARTIKLER, KATALOG-ESSAYS OG BØKER OM NORSK OG EUROPEISK 1800-TALLSKUNST. BLANT MYE ANNET JOBBER HAN MED EN BOK OM CHRISTIAN KROHGS LEIF ERIKSSON-BILDE.

Kunsthistorisk forelesning 25. oktober

Inn i det sosiale rommet: Kunst, deltakelse og relasjonell estetikk

Begrepet «relasjonell estetikk» var et forsøk på å beskrive en tydelig tendens innenfor samtidskunsten på 1990-tallet, hvor mange kunstnere forlot det tradisjonelle kunstobjektet til fordel for kunst som sosial situasjon.

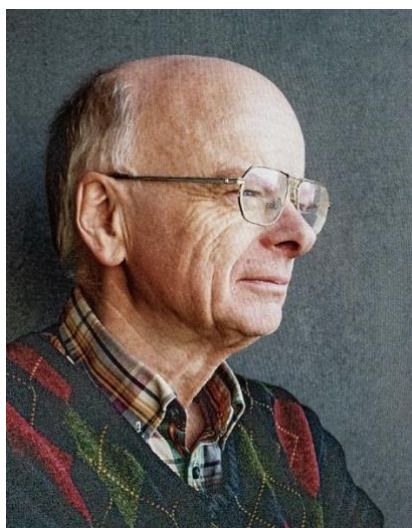
Kunsthistoriker og konservator Helga Nyman gir oss en innføring i 1990-tallets interaktive og deltakerbaserte kunstverk, setter dem inn i en historisk sammenheng og belyse hvilke endringer av betrakterrollen som de medførte.

HELGA NYMAN

Kunsthistorisk forelesning onsdag 15. november

«Snittet i øyet. Vregebildet i kunsten» - om skjønnhetsbegrepet. v/Trond Borgen

FORFATTER OG KUNSTKRITIKER TROND BORGEN

Skjønnheten er ikke lenger hva den var. Faktisk har kunsten gjennom historien alltid sørget for å endre skjønnhetsbegrepet – det er nettopp det faktum at kunstbegrepet er fleksibelt som gjør det til kunst. Trond Borgen vil belyse kunst som fungerer som vengebilde, en motreaksjon – et motbilde til den kunsten som allerede er etablert og godtatt – og dermed noe som rommer et subversivt element, fordi det ønsker å etablere seg som en reaksjon mot det etablerte, en vei videre, i en annen retning.

Dette er helt sentralt i modernismens estetikk: I moderniteten lå en estetisk erfaring som snudde ryggen til skjønnheten i tradisjonell forstand. Helt siden Baudelaire (midten av 1800-tallet) har det moderne prosjektet gått ut på å finne metoder til å utvide og skjerpe den menneskelige erfaringsevnen, gjennom en sprengning av forbindelsen mellom estetikk og skjønnhet. Forelesningen vil favne vidt, fra middelalder og renessanse, via 1800-tallets romantikk og 1900-tallets modernisme, til filmskaperen Pier Paolo Pasolini og tvillingtårnene i New York (9/11).

Det skjønnne kan fortsatt være vakkert, men da definert som noe annet enn det harmoniske og ukompliserte. Da blir det skjønnne dobbelt så interessant!

Filmkveld 18. oktober

Venneforeningen viser den prisbelønte filmen «Frida» om den meksikanske kunstneren Frida Kahlo.

FRIDA KAHLO

Dette er en prisbelønnet amerikansk spillefilm fra 2002. Den forteller om den meksikanske maleren Frida Kahlos komplekse og langvarige forhold til sin mentor og ektemann Diego Rivera, hennes utenomekteskapelige forhold til Leon Trotskij og hennes provokative og romantiske forhold til andre kvinner. Kahlo førte et smertefullt, modig og kompromissløst liv som politisk, kunstneriske og seksuell revolusjonær.

Julemøte 13. desember

«Iddiskulturen» v/forfatter og historiker John Gunnar Johnsen

John Gunnar Johnsen er en av Stavangers fremste lokalhistorikere. Hans spesialitet er hermetikkindustrien, og han har skrevet flere bøker, bl.a. «Gatelangs», «Iddisane» og «Historien om King Oscar»

JOHN GUNNAR JOHNSEN, FOTO STAVANGER AFTENBLAD

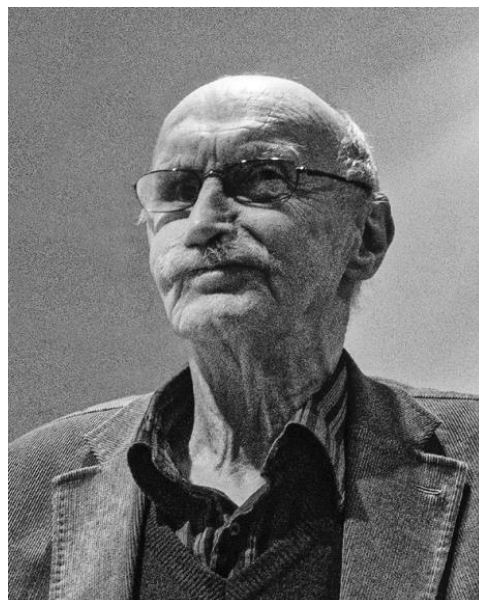
Etter foredraget blir det servering, menyen er tilpasset årstiden.

Gode opplevelser fra vinteren og våren 2023

«Rødt speil» – filmkveld med og om Kjell Pahr Iversen

Kjell Pahr-Iversen er en av våre store billedkunstnere - bosatt i Stavanger. Han har utviklet seg til en fremgangsrik kunstner gjennom et langt liv og stilt ut i inn- og utland. Det virker ikke som han har til hensikt å legge inn årene med det første. Med sine 85 år tilbringer han fortsatt mye tid i sitt atelier. Ikon-motiver går ofte igjen i Kjell sine motivvalg. Allerede fra ungdomstiden i København fikk han en interesse for religiøse ikonbilder. Et ikon er et besjelet bilde som besitter en iboende kraft, et bilde som beskuer tilskueren. Ved å arbeide seg inn i et ikonmaleri skapes det en ro i sjelen, mener kunstneren.

Kjell trives med å bygge bildeserier hvor form og farger vokser sammen til en høyere mening og en hyllest til livet som omgir oss.

KJELL PAHR IVERSEN. FOTO EB

KJELL PAHR-IVERSEN I SITT ATELIER

Fargene må like hverandre for å skape balanse og harmoni. Kjell modellerer sine malerier med lys og skygge og bruker farger og penselstrøk på en ekspresjonistisk måte. Hans maleteknikk gjør at bildene får sin egen glød og intensitet.

Filmdokumentarportrettet «Rødt speil» av Hans Eirik Voktor viser Kjells kunstneriske utvikling fortalt av han selv. Venneforeningen har vist filmen to ganger fordi interessen var så stor. Arbeidene hans er innkjøpt av gallerier og museer, blant annet Nasjonalmuseet. Kjell har også vakt oppmerksomhet internasjonalt med utstillinger i sentrale byer i Europa og USA.

Han har et særegent billeduttrykk og representerer kunstretningen abstrakt ekspresjonisme.

Kunsthistoriske forelesninger

DADAisme/ Trond Borgen

Ordet DADA kommer fra Frankrike og kan fritt oversettes med «fiks ide» eller leketøy.

Dadaisme var en retning innen kunst og litteratur som oppstod spontant og samtidig omkring 1915 og spredte seg videre i Europa hvor den gikk i oppløsning omkring 1922. Den opptrer under modernismen, med andre ord i perioden mellom kubismens blomstring og surrealismens fødsel.

Dadaistene var ikke redde for å håne og gjøre narr av kunsten. Kunst skal ikke opphøyes til noe storslått og genialt. Dadaister hyller og utforsker det meningsløse, merkelige, tilfeldige og uforståelige. Dadaismen forsøker å vise at alt kan være kunst og en klassisk uttalelse var «det er kunst fordi jeg sier at det er kunst».

I seg selv rommer dadaismen imidlertid ikke noe kunstnerisk program. Den har sin bakgrunn i den vanskelige tiden under første verdenskrig, og den betegner en voldsom og nihilistisk reaksjon mot hele den vesterlandske sivilisasjon. Den forherliger det irrasjonelle og lovløse, og tror på den absolutte inspirasjon og det ubevisste.

Rent kunstnerisk fikk bevegelsen sin betydning ved at den bidro til å sprengte alle estetiske begreper, ikke minst ved sin anvendelse av de mest forskjellige materialer; en tilfeldig eller fabrikklaget gjenstand fjernet fra sin funksjonelle sammenheng. Dadaismens høydepunkt er Marcel Duchamps «Fontene» (1917), et pissoar snudd 90 grader. Dette er opplagt det viktigste kunstverket i det 20. århundret. Kunstverket omdefinerte kunstbegrepet fullstendig og banet vei for mye av kunsten som kom senere.

NUDE DESCENDING A STAIRCASE"1912 AV
MARCEL DUCHAMP
UTSTILT: GEOFF HARRISON ARTS

«UBU IMPERATOR» AV MAXS ERNST 1923
UTSTILT: MUSEE NARIONALE D'ART MODERNE

Surrealisme v/Trond Borgen

Surrealisme var en bevegelse innen litteratur, kunst og film som bygde seg opp omkring 1920. Retningen vendte seg mot mange kunstneriske uttrykk, og tilhengerne hevdet at de sanneste forutsetningene for å skape kunst lå i underbevisste og instinktive opplevelser, «de vitale og skapende impulser», drømmenes lokkende verden.

I Andre Bretons manifest heter det: «Samfunnet bør rette seg etter menneskene. Moralen bør rette seg etter driftene. Kunsten bør innrette seg etter den uhemmede inspirasjon.» - *Le Surrealisme et la peinture* / 1928. Kunstneren skulle, med intellektets hjelp, skape en syntese av drøm og virkelighet, av bevissthet og ubevissthet. Paris var bevegelsens sentrum.

Den første surrealist-utstillingen ble holdt i Paris i 1925. I 1929 hadde Salvador Dalí sin debututstilling i samme by. Hans hallusinatoriske drømmelandskaper, malt med skarpe detaljer i en gammelmesterlig, akademisk stil, påvirket sterkt den surrealistiske bevegelsen. Blant de ledende surrealistiske kunstnerne i 1920-årene, foruten Dalí, var Max Ernst, René Magritte.

Årene 1925–1940 regnes som den surrealistiske kunstens store periode. Karakteristisk for surrealismens kunst er kombinasjonen av ulike gjenstander i nye og overraskende konstellasjoner - «Vakkert som det uventede møtet mellom en symaskin og en paraply på et operasjonsbord» karakteristikk av lyrikeren Comte de Lautréamont.

Etter 2. verdenskrig samlet Breton de surrealistiske kunstnerne til en ny manifestasjon i Paris i 1947. Bevegelsen vedvarte som en sammenholdt kraft helt til hans død i 1966.

I Norge finner vi snev av surrealistiske trekk hos malerne Karen Holtmark, Bjarne Rise, Erik Johannessen, Kai Fjell og Arne Ekeland.

«SWANS REFLECTING ELEPHANTS», SALVADOR DALÍ

Bildet av Salvador Dalí: «Swans Reflecting Elephants» (1937) er ett av hans dobbeltbilder. Den irrasjonelle forståelsen er at, ved å snu bildet opp ned, ser svanene ut som elefanter.

René Magritte (f.1898 i Belgia) var en surrealistisk kunstner. Han ble kjent for en rekke morsomme, utspekulerte og tankevekkende bilder. Ofte framstilte de helt ordinære gjenstander i en uvanlig sammenheng.

UNE PIPE, RENÉ MAGRITTE

Kunst – Økologi – Miljø v/ forsker ved UiS «The Greenhouse», dr. Malin Graesse

Kunst, økologi og miljø er begreper som henger sammen. Jordkloden styrer seg selv gjennom historiske hendelser. Vi snakker om tidsbegreper som millioner av år.

Menneskene har gjennom noen tusen år satt i gang prosesser som kan endre balansen mellom klima, miljø og økologiske forhold som vil påvirke mennesker, dyr og planteliv.

Dr. Malin Graesse presenterte sitt forskningsprosjekt som beskriver hvordan design kan gripe inn i økosystemprosesser. Hun har studert hvordan fisks adferd kan forandres. Hun undersøkte hvordan tre ulike fisketrapper som er bygd fra 1950-tallet fram til i dag er med på å forme økosystemet de tar del i. Prosjektet har undersøkt hvordan fisketrapper er med på å bryte ned skillene mellom kategorier som natur og kultur, menneske og dyr, urbant og ruralt, fortid og nåtid. Fisketrappen utformes som kunst for mennesker, og fisken returnerer til trappen fordi den har nytte av det menneskene har skapt.

Hensikten med prosjektet er ikke at vi skal tilbake til en grønn historisk jord, men at økologi og miljø tilpasses menneskelige behov (eller omvendt).

Galleribesøk

Galleri Opdahl – Ilia Wyller – «Dirt Jelly»

Da venneforeningen besøkte utstillingen «Dirty Jelly» i galleri Opdahl, ga Monica Berntsen en introduksjon til kunstneren Ilia Wyller..

Selv om arbeidene hennes er abstrakte, kaller hun dem ofte landskap. Hun gjør bruk av de samme romskapende strategier som anvendes i klassisk landskapsmaleri. Forgrunn, mellomgrunn og bakgrunn reflekteres i bruk av mørke og lyse toner. Hun bruker gjerne emulsjoner av olje og eddik blandet med egg. Emulsjoner spilte en viktig rolle i gamle malerier inntil egg tempera ble avløst av olje..

MONICA BERNTSEN, DAGLIG LEDER
GALLERI OPDAHL

Rogaland Kunstsenter

Retrospektiv separatutstilling, «Kretsløpet» med Turi Gramstad Olivers kunst

TURI GRAMSTAD OLIVER

Turi Gramstad Oliver (født 1938 i Sandnes) er en norsk kunsthåndverker og billedkunstner.

I 1960 ble hun ansatt som designer ved Figgjo Fajanse hvor hun gjennom 20 år skapte mange av bedriftens mest kjente dekor.

Etter at Turi Oliver sluttet ved Figgjo i 1980 har hun arbeidet som kunsthåndverker og billedkunstner, hvor hun særlig har konsentrert seg om tekstil og papir som uttrykk. Som billedkunstner og brukskunstner har hun hatt en lang rekke offentlige utsmykningsoppdrag og utstillinger.

I 2019 ble hun slått til ridder 1. klasse av St. Olavs Orden for sin innsats som industridesigner.

Turi Gramstad Oliver føyer ulike medier sammen i et særegent uttrykk hvor broderi blandes sammen med penselstrøk og blyantstreker. Teknikken hun anvender bidrar til å gi liv til plantene som beskrives i flere av kunstverkene.

VALMUEN, TURI GRAMSTAD OLIVER (2004)

Galleri Sølvberget. «Når alt vi vet blir fremmed» v/John K. Raustein

John K. Raustein (f. 1972) er en norsk tekstilkunstner født i Randaberg. Raustein har stilt ut separat og deltatt i flere gruppe- og kollektive utstillinger både i Norge og Europa.

«OMSTRIDTE BESLUTNINGER» (TERRACOTTA OG SAGE/JADE AV JOHN K. RAUSTEIN)

Raustein arbeider metodisk med abstraksjon av mentale minner fra oppvekst, barndom og nåtid med interesse for hvordan dagsaktuelle hendelser tar oss tilbake i tid og sted. Raustein etterstreber å visualisere en kroppslig følelse av eksistensiell uro.

Kunstnerpresentasjon – Elin Reboli Melberg

Elin Reboli Melberg (f. 1976, Stavanger) bor og arbeider i Stavanger. Melberg har en Master of Fine Art fra Royal College of Art (2002) i London. I Stavanger er hun nå er del av det kunstnerstyrte visningsstedet Prosjektrom Normanns og medgrunnlegger av det kreative arbeidsfellesskapet Elefant AS. Hennes kunst er innkjøpt av samlere og gallerier internasjonalt og i Norge, inkludert Stavanger Kunstmuseum. Elin R Melberg har mottatt Statens 10- årige arbeidsstipend.

ELIN REBOLI MELBERG. FOTO EB

ELIN R. MELBERG I ARBEID

Melberg er kanskje mest kjent for sine installasjoner og offentlige utstillingsprosjekter hvor hun kan møte et annet publikum enn de som oppsøker kunstgallerier jevnlig. Sentralt i hennes kunstnerskap finner vi tidkrevende komposisjoner i myke tekstilmaterialer, malerier og mosaikkarbeider. Et av arbeidene er en installasjon som består av rundt 400 000 individuelt limte mosaikkbiter. I Melberg sine arbeider bearbeider hun minner og inntrykk fra omverdenen i skjøre og personlige verk. Elin R. Melberg ga publikum et innblikk i sin kunst og sin personlige utvikling.

Kunstlunsjer

En gang i måneden inviterer Stavanger Kunstmuseum til kunstluncher - i samarbeid med Stavanger Kunstmuseums venneforening. Dette er svært populære arrangement med kunsthaglige fordrag og sosialt samvær. Venneforeningen sender ut invitasjon til sine medlemmer i god tid før hver kunstlunch.

PUBLIKUM HYGGER SEG MED KAFFE OG KAKER

Årsmøte i Venneforeningen 22. mars 2023

Viktige mål i Stavangers kulturplan for 2023 – 2027: Nærhet til kunstopplevelser og gode arbeidsvilkår for kunstnere.

Etter årsmøtet var over, gikk ordet til Stavanger kommunes kultursjef, Kristine Ehrenberg – Rasmussen. Hun orienterte om kommunens kulturplan, planen for visuell kunst og virkemidler for kunst i offentlige rom. Tiltakene i planen skal gjøre Stavanger attraktiv for kunstnere og kulturarbeidere, sa hun. Kommunen ønsker at kunstnere skal etablere seg innen et mangfoldig kunstliv og samfunnsliv. Dette krever et godt samarbeid mellom kunstmiljøer og offentlige myndigheter og tilrettelegging for innovasjon og medvirkning.

Kunsttur til Hå Prestegård og Fajansen, Egersund 10. mai 2023

Første stopp var Hå gamle prestegård, med omvisning i kunstlokalene og den nye kultur- og geologikjelleren.

Elisabeth Søyland holdt en engasjerende orientering om Jærens historie og skiftende geografi. Spesiell interesse hadde skjelettet av «Vistegutten» som ble funnet i Vistehola i 1907. Han levde i eldre steinalder for om lag 8000 år siden. Vistegutten er nesten komplett og det best bevarte skjelettet fra steinalderen i Norge. CT-skanning og 3D-print ble foretatt i 2022 for å kunne lage en rekonstruksjon av gutten (digital 3D-modell).

ELISABETH SØYLAND M/ VISTEGUTTEN (14 ÅR)

Hanne Friis og Anne-Karin Furunes stilte ut under tittelen «Til Fyret». Tittelen refererer til Virginia Woolf sin roman «To the Lighthouse» som handler om det forgjengelige ved livet og tap av tid, hvor fyret symboliserer søken etter mening.

Hanne Friis (f. 1972) utforsker materialene i sine skulpturelle tekstilarbeider. På avstand kan skulpturer ligne på gips, porselen eller terrakotta-arbeider. Det er kunsten, det vil si ordene og kunstverkene, som står igjen som evige og holdbare i motsetning til den foranderlige naturen.

I tillegg til en solid kunstutdannelse er Anne-Karin Furunes (1961) utdannet arkitekt. Furunes har lang erfaring fra utstillingsvirksomhet og arbeid med skulpturparker. Hun har vært yrkesaktiv billedkunstner siden 1994 med utgangspunkt i maleri. Furunes er professor i billedkunst ved Kunstakademiet i Trondheim.

HANNE FRIIS "TRØST" KUNSTSKINN OG
STÅL ANNE-KARIN FURUNES
"CUMULUS II" AKRYL PÅ LERRET

ROALD SIVERTSEN

Roald Sivertsen (f. 1981) er oppvokst på Finnøy, men bor og arbeider i Oslo. Han har sin utdanning fra Florence Academy of Art, Italia.

Sivertsen jobber med oljemaleri, tegning og akvarell. Han skildrer stemninger, atmosfære og fravær av mennesker, med forankring i en dus, figurativ tradisjon. I Sivertsens bilder er det objektene i rommet som forteller menneskenes historie. Utstillingens tittel er «Livsvitner». Et livsvitne er en person som bekrefter våre liv og vår eksistens.

MARTE DANIELSEN JØLBO ORIENTERER OM THOMAS HESTVOLD SIN KUNST

Thomas Hestvold (f. 1957) Hestvold arbeider med maleri, glassmaleri og grafikk. Linjene i hans malerier snurrer rundt som årringer i et tre, på leting etter en retning. Omrissene kan se ut som organiske former som for eksempel hjerter eller nyrer. Bildene berører våre tanker om både intime forhold og den upersonlige naturen.

TIDLIGERE LEDER FOR HÅ, EVA WATNE FORTALTE OM PRESTEGÅRDENS HISTORIE

Fajansemuseet i Egersund

Egersund Fayancemuseum er en del av Dalane folkemuseum. Museet har gjenstander produsert av A/S Egersunds Fayancefabriks Co./ Egersunds Potteri i perioden fra 1847 til 1979. Grunnlegger av fajansefabrikken var Johan Feyer.

De første årene på 1900-tallet styrket Fajansen sin stilling som den viktigste arbeidsplassen i Egersund. Fabrikken investerte stadig i nytt produksjonsutstyr og i 1905 ble det installert elektrisk belysning og motordrift av formemaskinene. Samme året ble fabrikken rammet av en brann som la store deler av de gamle trebygningene i aske. De nye murbygningene ble berget. Gjenoppbyggingen etter brannen førte til en sterk forbedring i de yrkeshygieniske forholdene på fabrikken. I de gamle trebygningene ble det gjort rent ved tørrsoping. Innholdet av leirstøv i lufta var ekstremt høyt. Arbeiderne som arbeidet med leiren fikk nesten alle silikose og døde i ung alder. De nye bygningene ble konstruert slik at de kunne spyles med vann. Vannet bandt leirstøvet og hindret at arbeiderne pustet det i seg. I 1982 uttalte en arbeider om denne brannen: "Det e det besta så he skjedd i byens historie at fabrikken brende i 1905".

Mellomkrigstidens Egersund var dominert av Fajansen. Med sin beliggenhet i sentrum av byen skilte de store fabrikkbygningene i murstein seg sterkt ut fra de omkringliggende småhusene i tre.

EGERSUND MED FAJANSENS BYGNINGER 1884

PROD. 1959 - KOPPI AV HERREBØE
DESIGN

BYVANDRING I EGBERSUND MED JOHAN AAKRE SOM
GUIDE

Uten mat og drikke

EGERSUND KIRKE, BYGGET I 1623

Medlemsinformasjon

Fornyelse av medlemskap og medlemskort

Epost sendes automatisk to uker før forfall med avsenderadresse:

noreply-kunstvenneforeningen@museumstavanger.no

med følgende tekst i emnefeltet: «Fornyning av medlemskap i Venneforeningen Stavanger kunstmuseum», og følgende tekst i mail:

Kjære medlem!

Tiden er kommet til fornyning av ditt medlemskap.

Vi setter stor pris på at du er medlem, og håper du fortsatt ønsker å være med oss i Venneforeningen.

Her kan du fornye ditt medlemskap for et nytt

år: <http://venneforeningen.origin.no/medlem?paymentId=44ff3a7d-0ad2-4c51-bb38-e32e840703dc&mType=Familie>

Ved å trykke på den blå lenken åpnes betalingsløsningen.

Dersom den viser rett type medlemskap, er det bare å trykke «Gå til betaling» og følge instruksene.

Det er mulig å betale både med bankkort/kredittkort og med Vipps. (husk at du må være registrert i systemet med telefonnummer).

Du kan også betale direkte til venneforeningens **bankkonto: 3201.35.47385 HUSK Å FÅ MED DITT NAVN!**

Ved godkjent betaling får du tilsendt en ny e-post med tittelen «Medlemskortet ditt». Eposten inneholder en lenke til medlemskortet, og når du åpner den vises et bilde av medlemskortet. Dette kan du lagre på din telefon eller skrive ut. Husk at du må ha egen epostadresse for å få medlemskortet tilsendt elektronisk.

Medlemmer uten e-postadresse vil ikke få purring fra systemet. Sjekk dato for forfall på medlemskortet og betal innen forfall til bank konto: **3201.35.47385, eller til Vipps 607501**

Kontingent

- Enkeltmedlem: kr. 450,-
- Pensjonister: kr. 300
- Studenter: kr. 300
- Personer under 20 år: kr. 300
- Familiemedlemsskap: kr. 650

Du kan alltid finne ditt medlemskort på Stavanger kunstmuseum sin hjemmeside/venneforeningen. Bruk mobilnummer eller epostadresse for å finne kortet.

Spørsmål: e-post til sisselmedby@me.com

Nb! Alle må vise medlemskort for å komme gratis inn på museet.
Resepsjonspersonalet har ikke oversikt over medlemmene.

Tips: Legg inn bildet av medlemskortet på mobilen som du sikkert har med deg

NB! Butikken i kunstmuseet har mange fine gaveartikler og medlemmer får 10 % ved kjøp.

Venneforeningen informerer om kommende aktiviteter på Facebook.
<https://www.facebook.com/Venneforeningenkunstmuseet>

LARS vil fortsatt bli produsert elektronisk, og i papirutgave for medlemmer som ikke har datatilgang.

Styret

Styrets funksjoner:

Eli Frøyland Olsen: Leder, kunstturer, galleribesøk: eli.froyland.olsen@gmail.com,

Eva Nilsson: Nestleder, medlemskommunikasjon, kunstturer,
galleribesøk: eva.nilsson@lyse.net

Einar Borchsenius: Redaktør LARS, rapportering arrangementer, foto, Weinmeister:
borchsen@gmail.com

Sissel Medby: Medlemsregister, sosiale medier/FB, TicketCo: sisselmedby@me.com

Tor K. Eskeland: Økonomi, sekretær, referent, kontakt offentlige
etater:, eskeland@synergia.no

Eldbjørg Vaage Melberg: Medlemskommunikasjon, kunstfilmer, sosiale medier,
medarbeider til LARS: eldbjorg.melberg@live.com

Redaksjon for LARS: Einar Borchsenius, Eldbjørg Vaage Melberg og Sissel Medby